

Lopar 2018

Pozdravni govor Marjana Križmana

Tovarišice in tovariši

Dovolite mi, da najprej pozdravim predsednika Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije dr. Tita Turnška, današnjega slavnostnega govornika, častne člane Združenja protifašistov, borcev za vrednote NOB in veteranov Koper, Danila Ivančiča in Jožeta Furlana, partizana in neutrudnega borca za vrednote, zgodovinsko resnico in vlogo partizananskega boja v drugi svetovni vojni. Prav tako lep pozdrav, in zahvala organizatorjem današnje prireditve in vsem nastopajočim ter gostom.

O ustanovitvi mornariškega odreda bo spregovoril slavnostni govornik zato bom nanizal zgolj nekaj aktualnih tem o katerih je prav in pričakovano, da imamo svoja stališča saj smo člani Združenj borcev aktivni del slovenske družbe, ki jo sooblikujemo in smo del nje.

Teritorialna obramba je pred kratkim obeležila 50- to obletnico nastanka in ponovno so se odprle neskončne razprave o jajcu in kokoši, ki jo potencira Janša, Krkovič in številni drugi, ki nam želijo dopovedati, da se je vse začelo 1990 leta seveda z njimi, ki so zaslužni za osamosvojitve naše države. Vendar zgodovina ni linearna, Anton Krkovič, brigadir je danes prepričan, da se je vse skupaj začelo leta 1990. Vendar je bil leta 1985 na čelu ešalona slovenske Teritorialne obrambe, ki je ob 40-letnici zmage v drugi svetovni vojni paradiral v Beogradu, ob tem pa je bil prepričan, da nastop njegove enote pred skupščino SFRJ kaže na vrhunsko pripravljenost slovenske obrambe. Janez Janša pa je prav taistemu Krkoviču – poveljniku ešalona v Beogradu, 1990 leta zaupal vodenje narodne zaščite. Naj razume kdor more a nekaj je kristalno jasno, Slovenska Teritorialna obramba je bila dobro pripravljena in organizirana, njen prispevek ob osamosvanju Slovenije je zapisan v zgodovino, kjer ima častno mesto. Zato mi dovolitve, da vam s tega mesta in v imenu Združenja protifašistov, borcev za vrednote NOB in veteranov Koper čestitam ob 50 obletnici slovenske Teritorialne obrambe. Gospodje, ki pa Slovensko javnost prepričujejo, da ustanovitev Teritorialne obrambe 1968 leta nima nič opraviti z njeno vlogo v osvojitveni vojni naj se odločijo v kateri čas spadajo tistega po letu 1990 ali tistega pred letom 1990 v obeh so bili namreč goreči pripadniki v prvi partije v drugi skrajno desne stranke. Mogoče preveč goreči.

Tovarice in tovariši, prepir o zaslugah za narod je nesmislen. Zasluge za narod pripadajo narodu.

Spoštovani, naše Združenje protifašistov, borcev za vrednote NOB in veteranov Koper je letos opravilo veliko dela, ki si ga je zastavilo v programu;

- Postavili smo doprnski kip partizanu in prvemu graditelju našega edinega pristanišča Danilu Petrinji-Primožu s tem smo opozorili javnost, da je temelje naše družbe postavila generacija, ki je takoj po vojni nadaljevala z drugo bitko, bitko za napredek in razvoj. Izdali smo knjigo avtorja Miloša Ivančiča » Fašizem za butalce«.
- Najpomembnejša naloga pa je nedvomno bila popis spomenikov naše občine in prenos podatkov v računalniški sistem, kjer si lahko vsak ogleda prek sto naših spominskih obeležij. Naloga, ki nam jo je naložila naša Zveza smo opravili med prvimi v Sloveniji zahvaljujoč neutrudnim prostovoljcem Združenja protifašistov koper. Levji del naloge je opravil Ivan Zorč, predsednik KO Šalara-Škocjen.
- Potekajo zaključni postopki za pridobitev v last in posest nekdanjo tiskarno oziroma bunker v Gabrovici, ki je zagotovo eden izmed najpomembnejših pričevalcev zgodovine Narodnoosvobodilnega boja v slovenski Istri. Načrt dela za prihodnje leto bo vseboval tudi skrb in vzdrževanje tega pomembnega pomnika druge svetovne vojne v Istri.

Več o našem delu lahko poiščete na internetni strani našega Združenja s katero širšo javnost seznanjamo o dogodkih, komemoracijah, spomenikih, govorih, literaturi in še čem.

In nenazadnje naj vas seznanim, da je Pobuna o prepovedi nošenja nacističnih in fašističnih simbolov ter sovražnem govoru našla pot do Državnega zbora, nedavno sem jo izročil dr. Milanu Brglezu. Čas je za odločno akcijo proti tistim, ki povečujejo domobranstvo in preko javnih medijev poskušajo spremeniti zgodovinska dejstva, omalovažujejo partizanski boj in njegove vrednote. Pozabljajo pa, da so prav partizani s Titom na čelu in skupaj z angloameričani osvobajali in osvobodili Evropo. Koga so pa domobranci osvobodili, komu so zaprisegli na stadjonu v Ljubljani na rojstni dan velikega nacističnega

vodje za katerega niso sigurni ali je bil Hitler. To naj raziščejo in osvetlijo temno obdobje na tem delu svoje zgodovine pa bo vse bolj jasno in svetlo. Nehati je treba razdvajati narod z lažmi in sprenevedanjem, ki ga desnica spretno izrablja zgolj za politične cilje in netenja sovraštva, istočasno pa govori o spravi in upa, da je nikoli ne bo.

Hvala

Smrt fašizmu.